

Formació i Orientació Personal i Professional

La matèria de Formació i Orientació Personal i Professional és una matèria optativa anual adreçada a un ampli perfil d'alumnat de batxillerat, tot i que es recomana, especialment, per a l'alumnat que presenta força dubtes en relació amb la seva continuïtat formativa i/o professional en finalitzar aquesta etapa.

Aquesta matèria té com a referència la matèria optativa de Formació i Orientació Personal i Professional oferta a quart d'ESO. Cal tenir en compte el punt de partida de l'alumnat, en funció de si l'ha cursat o no anteriorment, per tal d'ajustar la programació al nivell de coneixements previs dels i de les alumnes i donar-los la possibilitat d'ampliar, aprofundir i completar el seu nivell competencial inicial.

Parteix, per tant, de les competències assolides per l'alumnat en l'educació secundària obligatòria i introduceix els principis bàsics i diferents camps d'estudi propis d'aquesta matèria.

A l'etapa de batxillerat, l'orientació educativa i l'acció tutorial continuen formant un dels eixos de la funció docent. Aquestes dues funcions transversals i de responsabilitat compartida són els principis nucleus de l'aprenentatge permanent i, per tant, de l'èxit educatiu de l'alumnat i de l'educació al llarg de la vida.

La matèria de Formació i Orientació Personal i Professional s'ha de desenvolupar des de la perspectiva de complementar i/o intensificar aquesta responsabilitat de tot el professorat per donar resposta a l'alumnat amb més incerteses sobre el seu futur a curt i mitjà termini, tant pel que fa a l'àmbit acadèmic com professional.

Aquesta matèria ha d'incloure informació sobre la igualtat de tracte i d'oportunitats en el treball i plans d'igualtat a les empreses i sensibilitzar i fer prevenció de l'assetjament per raó de sexe a les empreses.

Caldria coordinar totes les accions d'orientació que es duen a terme al centre amb la finalitat de vetllar per la seva transversalitat i coherència i evitar caure en duplicitats sense sentit o deixar aspectes sense abordar al llarg de l'etapa.

Cal posar en relleu la vinculació directa d'aquesta matèria amb dues de les competències clau, la competència personal, social i d'aprendre a aprendre i la competència emprendedora, atès que l'aprenentatge al llarg de la vida, i la iniciativa personal i l'emprenedoria esdevenen avui condicions necessàries per formar persones compromeses i amb autonomia, confiança en un mateix, iniciativa i pensament crític, que poden afavorir les possibilitats d'inserció social i professional en una societat canviant i en evolució constant.

En el marc actual d'un batxillerat amb un mercat caràcter obert, flexible i orientador, des de la matèria de Formació i Orientació Personal i Professional es pretén aconseguir de forma conjunta el següent: d'una banda, facilitar l'autoconeixement de l'alumnat per tal d'ajustar les seves expectatives pel que fa al seu itinerari formatiu; de l'altra, posar a l'abast de l'alumnat les eines i els recursos necessaris per afavorir la presa de decisions, de forma raonada, ajustada i responsable, en relació amb la seva continuïtat formativa i/o amb la seva inserció al món laboral, i, finalment, donar resposta a l'alumnat que manifesta la intenció de compaginar formació amb activitat laboral.

Les competències específiques de la matèria connecten amb les de la matèria de Formació i Orientació Personal i Professional de l'educació secundària obligatòria, i aborden quatre aspectes: el personal, el relacional, la formació acadèmica i professional, i l'exploració del món empresarial i la recerca activa de feina.

Els diferents blocs de sabers de la matèria perseguen l'assoliment de les competències específiques a partir de l'abordatge de casos, presentats en context, al llarg del curs per tal que l'alumnat pugui anar identificant i relacionant els diferents elements i processos que

intervenen en cadascuna de les situacions. Per dur a terme el desenvolupament d'aquesta matèria des d'un enfocament competencial és especialment adequat el treball a partir de situacions reals o versemblants.

Els blocs que organitzen els sabers de la matèria s'han estructurat al voltant d'una selecció de continguts que s'haurien d'articular en els casos que el professorat plantegi a l'alumnat.

El primer bloc se centra en l'autoconeixement, la gestió emocional i les habilitats de relació social, entre altres aspectes.

El segon bloc tracta la diversitat d'opcions formatives: les reglades i no reglades, les més teòriques i les més pràctiques, les vinculades al món ocupacional, les que tenen un caràcter més propedèutic, etc.

El tercer bloc incideix en la recerca i posterior construcció dels possibles itineraris formatius a partir de les ofertes formatives existents i dels propis interessos i aptituds.

El quart bloc planteja una aproximació al món de les professions i de l'empresa i a les estratègies necessàries per desenvolupar un pla de recerca activa d'ocupació amb projecció de futur i incorporar-s'hi amb iniciativa, autonomia, creativitat, autoconfiança, pensament crític, afany de superació, preocupació per l'ordre i la qualitat, responsabilitat, compromís i persistència, entre altres habilitats, aptituds i actituds valorats en l'àmbit laboral.

Les propostes de treball a l'aula en grup col·laboratiu, abordant l'elaboració de casos propers a situacions de la vida real, permeten l'aprenentatge d'estratègies necessàries per al treball en equip, una habilitat imprescindible en l'àmbit professional.

El professorat establirà els criteris d'avaluació per a cadascuna de les competències específiques i seleccionarà els sabers i els enfocaments metodològics que consideri més adequats en funció de les orientacions presents en aquest mateix document.

Competències específiques

Competència 1

Identificar les principals característiques del desenvolupament evolutiu de la persona, així com els processos físics i psicològics implicats en la cognició, la motivació i l'aprenentatge, analitzant les seves implicacions en la conducta i potenciant les qualitats personals i de relació social pròpies i dels altres, per afrontar de forma autònoma i eficaç els reptes de l'itinerari vital i desenvolupar estratègies de gestió emocional i d'autoaprenentatge en els àmbits personal, social i acadèmic.

Competència 2

Integrar les dimensions social i antropològica de l'ésser humà, considerant de forma respectuosa i empàtica els factors personals i socioculturals diferencials que intervenen en la configuració psicològica de la persona, per fomentar l'esperit crític envers els altres i l'entorn, i per desenvolupar, de forma inclusiva, les estratègies i habilitats socials necessàries en l'adaptació als canvis de la societat, i promoure el compromís d'un desenvolupament sostenible en la societat.

Competència 3

Reflexionar sobre les aptituds i competències pròpies, els trets de personalitat, els interessos professionals i els valors ocupacionals, així com sobre els diferents itineraris formatius, desenvolupant actituds d'autosuperació, adaptabilitat i iniciativa, i les destreses necessàries per a una presa de decisions ajustada i relacionada amb el projecte vital, acadèmic i professional propi.

Competència 4

Dissenyar el propi itinerari formatiu i professional en funció de les seves expectatives personals i de l'autoconeixement, integrant elements ocupacionals com un pla de recerca activa d'ocupació i/o autoocupació, tot identificant metes realistes i pertinents per a una inserció en el món laboral i social.